

TAHAP KEBERKESANAN SEKOLAH SUKAN DI MALAYSIA

***Mohammad Seman**

Muhammad Faizal A. Ghani

Syed Kamaruzaman Syed Ali

Rosli Hamid

Mohamed Faizul Mat Som

Fakulti Pendidikan, Universiti Malaya

**puteramohamad@yahoo.com.my*

ABSTRACT

The purpose of this research is to analyse the effectiveness of Sport School in Malaysia which comprises of eight dimensions for instance the leadership of sport school's principal (leadership skills, transformational teaching and effective management of sources), the process of teaching and learning (curriculum and the teacher's leadership), culture and ambience (organised ambience, physical efficiency and resourceful ambience, high expectance (comprehensive immense expectance practice, the process towards high expectance to enhance students experiencing challenging situation), students' right, supervising and evaluating continuously (students' achievement and sports' school evaluation), consensus between Sport Schools (relationship between the parents and the society, the parents and the sport school as teaching organisation. There are 297 respondents selected using random sampling to help the researcher in obtaining accurate data as align with the objectives proposed. The researcher used *Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) Version 24.0.* in analysing the data gained through the questionnaire contributed. The data analysis is consisting of descriptive statistic for example min score, standard deviation and percentage score to answer the suggested research questions. The research study ascertain the effectiveness of sport schools in Malaysia with high value ($M=0.41$) and standard deviation ($SD= 0.82$), in addition, the hindrance factors on the effectiveness of sport schools also assured to be in high value where ($M=0.39$, $SP=0.80$). Therefore, this research study is an absolute guideline for the school's administration in practicing the leadership skills mentioned thoroughly to bring changes in becoming an efficient school, not only in producing good athletes but also in producing conducive ambience and enhancing teaching and learning continuously within the school's representatives.

Keywords: Suitability, Teacher's professionalism, Sports School

PENGENALAN

Sekolah berkesan ialah sekolah yang mementingkan erti kecemerlangan terutamanya di dalam aspek pengajaran berkesan, suasana belajar yang kondusif, pencapaian akademik, penguasaan kemahiran kepimpinan yang hebat serta ke arah sifar masalah disiplin. Sehubungan itu, konsep ini diperkenalkan agar sekolah berkesan mampu membawa perubahan ke arah kecemerlangan pendidikan yang berkualiti setaraf dengan negara maju (Abdul Said, 2018). Dalam erti kata lain, usaha membangunkan sistem pendidikan negara yang berkualiti, pengurusan sekolah secara berkesan adalah penting untuk membawa perubahan terhadap keberhasilan kerja warga sekolah, kemenjadian murid, peningkatan prestasi sekolah secara menyeluruh seterusnya memperkembangkan sistem pendidikan negara supaya setanding dengan sistem pendidikan negara-negara maju.

Kajian ini didasari oleh dua model, iaitu Model Input-Proses-Output oleh Teddlie & Reynolds (1999) dan Model Keberkesanan Integrasi Matlamat dan Sistem Sumber (Hoy & Miskel, 2007). Selain itu, hasil analisis kajian sekolah berkesan yang telah dikemukakan oleh lima orang pengkaji dari dalam dan luar negara bahkan dijadikan sebagai kandungan boleh ubah proses pembentukan sekolah sukan berkesan dalam kajian ini. Analisis dan perbandingan hasil kajian sekolah berkesan turut mengemukakan lima orang pengkaji dari dalam dan luar negara iaitu Peter Mortimore (1995), Stoll & Fink (1996), Abd. Karim Mohd. Nor (1998), Teddlie & Reynolds (2000) dan Muhammad Faizal A. Ghani (2008). Hakikatnya tujuh ciri sejagat pembentukan sekolah berkesan dijadikan sebagai boleh ubah bersandar dalam kajian ini, iaitu (a) kepimpinan, (b) proses PdP, (c) budaya dan persekitaran sekolah, (d) pengharapan yang tinggi, (e) aspek pelajar, (f) pemantauan dan penilaian secara berterusan, dan (g) permuafakatan sekolah dan rumah. Di samping itu, Model Sekolah Berkesan yang dibentuk oleh Muhammad Faizal A. Ghani (2008), hasil daripada daptan kajian yang bertajuk "*Pembentukan Model dan Penambahbaikan Sekolah di Malaysia*" telah dipilih sebagai model yang seterusnya membentuk kerangka konseptual kajian ini. Beliau telah menjalankan kajian menggunakan pendekatan baharu dalam dunia pendidikan iaitu pendekatan keberkesaan dan penambahbaikan sekolah.

Teddlie dan Reynolds (2000), telah memulakan proses pembentukan sekolah berkesan dengan proses kepimpinan yang berkesan. Berdasarkan teori yang dikemukakan, pemimpin sekolah berkesan haruslah mempraktikkan kepimpinan yang erat dan bertujuan serta melibatkan orang lain dalam proses memimpin supaya kepimpinannya dapat diterima dengan baik oleh semua pihak dalam organisasi sekolah. Tambahan pula, kepimpinan yang berkesan turut memperlihatkan kepimpinan pengajaran iaitu bukan sekadar terhad kepada pentadbiran sahaja serta kerap membuat pemantauan personal untuk menjamin keberkesaan kepimpinannya. Tambahan lagi, pemilihan dan penempatan staf yang sesuai berdasarkan kepakaran turut memainkan peranan dalam memastikan sumber manusia di sekolah digunakan secara optimum, seterusnya meningkatkan kecekapan dan keberkesaan sekolah.

Dalam konteks Malaysia, Chairil (1997: 2008) berpendapat bahawa kepimpinan adalah merupakan faktor penting dalam menentukan keberkesaan sekolah di Malaysia. Hasil kajian seperti itu boleh menyokong pendapat bahawa kepimpinan boleh membentuk budaya organisasi dan mempengaruhi proses organisasi. Seterusnya, Teddlie dan Reynolds (2000), menjelaskan bahawa pengajaran yang berkesan merupakan proses yang kedua penting selepas kepimpinan yang berkesan dalam proses pembentukan SB. Komponen-komponen yang diberikan penekanan dalam pengajaran yang berkesan merangkumi tahap masa kelas yang maksimum, mewujudkan kumpulan kecemerlangan organisasi, mempamerkan amalan pengajaran yang terbaik dan menyesuaikan amalan yang khusus di dalam kelas supaya aktiviti pengajaran yang dilaksanakan bersetujuan dengan kemampuan dan kebolehan pelajar. Komponen-komponen yang ditekankan ini wajar diambil kira dalam usaha melonjakkan keberkesaan proses PdP dalam bilik darjah seterusnya memainkan peranan dalam membentuk sistem persekolahan yang berkesan. Proses yang ketiga dalam pembentukan sekolah berkesan ialah membangun dan mengekalkan fokus pembelajaran dengan memfokuskan kepada akademik dan memaksimumkan waktu pembelajaran di sekolah.

Selanjutnya, proses keempat yang diketengahkan oleh Teddlie dan Reynolds (2000), ialah menghasilkan budaya sekolah yang positif yang terdiri daripada komponen perkongsian satu visi, persekitaran terarah dan penekanan positif untuk pengukuhan. Proses mencipta harapan yang tinggi untuk semua pelajar dan kakitangan di sekolah merupakan proses pembentukan SB yang kelima. Bagi proses keenam pula, Teddlie dan Reynolds (2000), mengutamakan tanggungjawab dan hak murid di sekolah. Proses yang ketujuh ialah memantau kemajuan semua peringkat iaitu pada peringkat sekolah, bilik darjah dan pelajar. Kemudian, proses yang kelapan merupakan proses membangunkan kemahiran staf di sekolah dengan meletakkan asas dan menyatakan staf untuk perkembangan profesional. Akhirnya, proses yang terakhir dalam pembentukan sekolah berkesan menekankan penglibatan ibu bapa dalam penghasilan

produktiviti yang tepat untuk mengurangkan pengaruh negatif dan mengekalkan interaksi yang produktif dengan ibu bapa.

Sehubungan itu, kajian keberkesanan sekolah sukan di Malaysia (SSM) ini merupakan satu kemestian untuk mengemukakan satu hasil analisis keberkesanan pengurusan yang menyeluruh dan sesuai dipraktikkan untuk menjamin keberkesanan dan meningkatkan kualiti pengurusan di SSM yang merangkumi pengurusan organisasi dan kepimpinan sekolah yang terlibat. Di samping itu, analisis aspek kepimpinan transformasional dan pengenalpastian peramal terbaik terhadap kepimpinan transformasional dijalankan dalam kajian ini untuk memberi panduan yang jelas kepada barisan pentadbir SS untuk mempraktikkan kepimpinan transformasional secara berkesan seterusnya memainkan peranan sebagai institusi utama dalam melahirkan atlet negara yang berdaya saing dan berkualiti. Selain itu, pengkaji dapat mengenal pasti faktor-faktor halangan yang dihadapi oleh SS di Malaysia dalam pengurusan berkesan supaya langkah penambahbaikan dan penyelesaian yang strategik dapat dirancang dan dilaksanakan. Hal ini penting agar sekolah sukan di Malaysia dapat menyediakan perkhidmatan pendidikan yang berkualiti kepada pelanggan-pelanggannya dan seterusnya meningkatkan mutu sukan negara Malaysia.

Dengan ini, kajian ini boleh dikatakan satu usaha murni pengkaji dalam meneruskan perjuangan para pengkaji sekolah berkesan di negara ini dengan meluaskan kajian di SSM yang berwawasan dan bermatlamat untuk melahirkan atlet-atlet yang berkualiti dalam aspek sukan dan akademik. Segala dapatan yang diperoleh melalui kajian ini akan membawa kepada penghasilan analisis keberkesanan pengurusan SS Malaysia yang sesuai dipraktikkan di SS yang diharapkan dapat digunakan sebagai rujukan dalam pengurusan dan pentadbiran SS Malaysia seperti buku "*The International Handbook of School Effectiveness Research*" (Teddlie & Reynolds, 2000), yang memberikan panduan dan kaedah penyelidikan khusus dan berkenaan dengan keberkesanan sekolah.

PENYATAAN MASALAH

Sikap pihak sekolah yang mengambil mudah terhadap kemampuan dan permasalahan setempat yang membawa kepada kegagalan pentadbiran dan pengurusan sesebuah sekolah (Harris, 2002). Di Malaysia, sistem pendidikan sering mengalami perubahan untuk memastikan sistem pendidikan selaras dengan perubahan zaman. Justeru, barisan pentadbir sekolah disarankan untuk mengamalkan gaya kepimpinan transformasional yang berkesan dan berkualiti (Kong & Mohd Izham, 2016) untuk menghadapi sistem pendidikan yang dinamik. Dengan ini, kajian keberkesanan sekolah sukan Malaysia ini telah dianalisis dan dikenal pasti perbezaan tahap keberkesanan sekolah sukan dari aspek kepimpinan transformasional berdasarkan lokasi supaya hasil kajian ini boleh menjadi panduan pentadbiran semua sekolah sukan Malaysia. Semakin hangat dibincangkan dalam media cetakan seperti masalah kekurangan kemudahan latihan yang lengkap di sekolah sukan (Firdaus, Zulfaizan dan Naqib, 2018), isu kekurangan tempat melanjutkan pengajian ke peringkat ijazah di universiti dan isu ibu bapa meragui masa depan anak-anak mereka sekiranya ditempatkan di sekolah sukan (Firdaus *et al.*, 2018). Berdasarkan laporan akhbar, masalah kekurangan kemudahan latihan yang lengkap di sekolah sukan telah menyebabkan ibu bapa terpaksa menanggung perbelanjaan untuk menghantar anak-anak mereka menjalani latihan di lokasi yang ditetapkan, bukannya di sekolah sukan yang sepatutnya dilengkapkan dengan kemudahan latihan. Selain itu, ibu bapa juga terpaksa menyumbang untuk perbelanjaan pertandingan yang melibatkan anak-anak mereka.

Tambahan lagi, isu ibu bapa bimbang terhadap masa depan anak-anak yang menuntut ilmu di sekolah turut disuarakan oleh ibu bapa kerana anak-anak yang ditempatkan di sekolah sukan pada awalnya mempunyai matlamat yang jelas, iaitu sebagai pemain kebangsaan yang akan mewakili negara dalam bidang sukan pada suatu hari nanti. Namun begitu, apabila anak-anak gagal mencapai matlamat asal, iaitu menjadi pemain negara, anak-anak akan kehilangan hala tuju kerana mereka telah berusaha dengan

bersungguh-sungguh untuk berjaya dalam acara yang disertai. Tumpuan anak-anak yang lebih kepada bidang sukan ada kalanya telah menyebabkan bidang akademik mereka terjejas (Mohd Zaki Ahmad, dalam Firdaus *et al.*, 2018).

Justeru, segala isu yang berlaku di sekolah sukan sehingga menimbulkan kebimbangan pihak ibu bapa dan masyarakat telah menyebabkan mereka mula meragui keberkesanannya sekolah sukan. Dengan ini, pengkaji berpendapat bahawa kajian sekolah berkesan dalam konteks sekolah sukan Malaysia ini adalah wajar untuk menganalisis keberkesanannya sekolah sukan Malaysia dan mengenal pasti faktor-faktor penghalang dalam membentuk sekolah berkesan dalam konteks sekolah sukan di Malaysia. Kebimbangan ibu bapa dan masyarakat telah bertambah apabila statistik telah menunjukkan lapan buah universiti tempatan, iaitu Universiti Teknologi Mara (UiTM), Universiti Malaya (UM), Universiti Putra Malaysia (UPM), Universiti Pendidikan Sultan Idris (UPSI), Universiti Teknologi Malaysia (UTM), Universiti Malaysia Sabah (UMS), Universiti Malaysia Perlis (UniMAP) dan Universiti Malaysia Terengganu (UMT) hanya dapat mengambil kira-kira 1000 orang pelajar pada setiap tahun. Dengan kata lain, nisbah bilangan pengambilan universiti tempatan dengan jumlah keluaran SS Malaysia mempunyai nisbah yang sangat jauh kerana 20 buah SS di seluruh Malaysia dijangka dapat mengeluarkan ribuan pelajar pada setiap tahun (Firdaus *et al.*, 2018). Di samping itu, terdapat 90 peratus pelajar keluaran SS yang gagal menyambung pengajian mereka di universiti dalam bidang Sains Sukan, kejurulatihan mahupun pengurusan (Mohd Sidek Mustafa, dalam Firdaus *et al.*, 2018). Justeru, segala isu yang berlaku di SS sehingga menimbulkan kebimbangan pihak ibu bapa dan masyarakat telah menyebabkan mereka mula meragui keberkesanannya SS. Dengan ini, pengkaji berpendapat bahawa kajian sekolah berkesan dalam konteks SS Malaysia ini adalah wajar untuk menganalisis keberkesanannya SS Malaysia dan mengenal pasti faktor-faktor penghalang dalam membentuk sekolah berkesan dalam konteks SS Malaysia.

Dengan dapatan data yang dikumpul untuk mengenal pasti keberkesanannya SS Malaysia, strategi-strategi yang sesuai dan peramal-peramal terhadap kepimpinan transformasional dicadangkan dalam kajian ini agar dapatan ini boleh dijadikan panduan untuk melonjakkan lagi keberkesanannya pengurusan SSM. Hal ini kerana, segala usaha penambahbaikan sekolah dan sistem pendidikan di sebuah negara haruslah dilakukan mengikut konteks semasa dengan mengambil kira kemampuan serta keperluan setempat untuk menjamin kejayaan pada akhir pelaksanaan (Harris, 2007). Dengan pelaksanaan kajian yang terancang, menyeluruh dan memfokuskan kepada konteks SS, hasil kajian Keberkesanannya SSM ini dapat dijadikan panduan kepada pentadbir SS dalam meningkatkan keberkesanannya SS di Malaysia. Berdasarkan laporan kajian oleh *World Bank Operation Evaluation Department* (1999), negara-negara maju mempunyai taraf sosioekonomi yang rendah. Perkara ini disebabkan sekolah-sekolah menghadapi kesukaran untuk menjalankan pelbagai program sekolah berkesan yang mengikuti pandangan pakar dari negara maju. Dengan penghasilan kajian yang dapat dijadikan sebagai panduan kepada barisan pentadbir ini, diharapkan keberkesanannya Sekolah Berkesan dapat terus dipertingkatkan mengikut panduan yang disediakan khas untuk konteks SSM.

Hal ini kerana, program sukan merupakan sebahagian daripada pembangunan masyarakat. Hakikatnya, negara maju seperti Amerika Syarikat telah mewajibkan semua pelajar melibatkan diri dalam aktiviti fizikal sama ada di sekolah, peringkat negeri, antarabangsa serta mengikuti kelas pendidikan jasmani. Pihak berkuasa di negara berkewenang juga memperuntukkan wang yang banyak untuk penyediaan kemudahan sukan (Laios, 1995). Sehubungan itu, dengan meningkatkan keberkesanannya SS dan menjadi negara Malaysia sebuah negara yang cemerlang dalam sukan, barulah negara Malaysia dapat berkembang maju di bawah pimpinan masyarakat yang cergas.

Kajian yang julung kali dijalankan, diharapkan membantu pihak pengurusan SSM dan guru-guru SS yang terdiri daripada barisan pentadbir tertinggi sekolah, Guru Kanan Mata Pelajaran, ketua-ketua panitia, kaunselor dan guru-guru yang terlibat secara langsung dalam pentadbiran sekolah untuk

melonjakkan keberkesanan di SS Malaysia dan seterusnya dapat membina keyakinan masyarakat terhadap SS di Malaysia dalam mengeluarkan output yang berkualiti.

TUJUAN KAJIAN

Tujuan kajian ini adalah untuk mengkaji tahap keberkesanan sekolah sukan di Malaysia.

OBJEKTIF KAJIAN

Objektif kajian ini adalah untuk mengkaji tahap keberkesanan Sekolah Sukan di Malaysia di Malaysia

SOROTAN KAJIAN

Konsep Sekolah Berkesan

Kajian keberkesanan sekolah telah dijalankan di negara-negara maju seperti Amerika Syarikat dan Britain sejak tahun 1960-an untuk mengkaji sama ada faktor sekolah memberi impak kepada pencapaian pelajar. Kajian-kajian lampau dijadikan sebagai rujukan dan sokongan kepada objektif kajian yang ditetapkan dalam kajian keberkesanan sekolah sukan Malaysia ini bertujuan untuk memastikan kajian yang dijalankan oleh pengkaji mempunyai kesinambungan daripada kajian-kajian lepas dan menambah baik dapatan kajian lepas supaya lebih bersesuaian dengan konteks kajian yang dijadikan fokus dalam kajian ini.

Terlebih dahulu, dalam kajian yang dilaksanakan untuk mengkaji tahap keberkesanan sekolah sukan Malaysia yang julung kali dilaksanakan di Malaysia ini, ciri-ciri yang dikenal pasti dalam kajian-kajian lampau terhadap sekolah berkesan telah dijadikan rujukan. Sehubungan itu, kajian-kajian sekolah berkesan pada peringkat awal telah memperlihatkan kecenderungan untuk membuktikan pengaruh sekolah terhadap pencapaian pelajar dan mengenal pasti faktor serta proses dalam mewujudkan sekolah berkesan.

Kajian yang dilaksanakan oleh Smith dan Tomlinson (1989), pula mendapati sekolah menengah yang berkesan mempunyai tiga ciri utama iaitu: (a) kepimpinan dan pengurusan sekolah yang berkesan, (b) wujudnya iklim hormat-menghormati di antara semua orang, (c) maklum balas serta layanan yang positif kepada pelajar. Kajian oleh Kuroda (1995), yang dijalankan di Jepun mendapati bahawa antara ciri-ciri sekolah berkesan di Jepun ialah; (a) tumpuan terhadap pemerolehan kemahiran belajar yang utama, (b) pemantauan terhadap kemajuan pelajar yang bersesuaian, (c) pengharapan yang tinggi, (d) iklim sekolah yang produktif, (e) penglibatan aktif ibu bapa atau penjaga, dan (f) pembangunan staf yang berorientasikan amalan dan praktis.

Seterusnya, kertas kerja “*Key Characteristic of Effective Schools*” yang dibentangkan oleh Profesor Peter Motimore (1995), dari Universiti London telah menjelaskan sebelas ciri yang mempengaruhi pengurusan sekolah berkesan. Ciri-ciri yang dicerakinkan oleh Mortimore amat sesuai dalam konteks Malaysia dan telah menjadi rujukan utama pengkaji-pengkaji sekolah berkesan. Antara ciri-ciri ini merangkumi (a) amalan kepimpinan yang profesional, (b) mempunyai wawasan dan matlamat bersama, (c) wujudnya persekitaran yang menggalakkan pembelajaran, (d) penumpuan terhadap PdP, (e) pengajaran yang bermatlamat, (f) terdapat penghargaan atau hasrat yang tinggi, (g) amalan pengukuhan yang positif, (h) pemantauan terhadap perkembangan dan kemajuan sekolah, (i) memberikan hak dan juga tanggungjawab kepada pelajar-pelajar, (j) wujudnya perkongsian rumah dengan sekolah, dan (k) sekolah sebagai sebuah organisasi pembelajaran.

METODOLOGI KAJIAN

Reka Bentuk Kajian

Kajian ini dilaksanakan untuk meninjau keberkesanan sekolah sukan. Sehubungan itu, kajian tinjauan ini dilaksanakan dengan menggunakan kaedah kuantitatif dan instrumen soal selidik yang mengandungi item-item yang berkaitan dengan persepsi sampel kajian terhadap ciri-ciri sekolah berkesan yang di rumus dan dianalisis. Reka bentuk kajian ini dibina dengan merujuk kepada model-model kajian keberkesanan sekolah seperti Model Input-Proses-Output (1999) dan Model Keberkesanan Integrasi Matlamat dan Sistem Sumber (2007) serta menganalisis ciri-ciri dalam kajian sukan berkesan yang telah dilaksanakan oleh lima orang pengkaji seperti Peter Mortimore (1995), Stoll & Fink (1996), Abd. Karim Mohd. Nor (1998), Teddlie & Reynolds (2000) dan Muhammad Faizal A. Ghani (2008).

Instrumen ini telah diedarkan kepada responden yang telah dikenal pasti iaitu barisan pengurusan dan kepimpinan sekolah sukan seperti pemimpin dan guru-guru yang terlibat dalam pengurusan dan pentadbiran sekolah sukan di Malaysia. Dalam kajian ini, analisis tahap keberkesanan kepimpinan transformasional serta peramal-peramal kepimpinan transformasional di sekolah sukan juga dilaksanakan agar dijadikan sebagai panduan serta rujukan khusus buat barisan pentadbir sekolah sukan untuk mengamalkan kepimpinan transformasional dalam pengurusan sekolah.

Populasi dan Persampelan

Kajian ini dilakukan secara rawak mudah. Dalam penentuan saiz sampel kajian, pengkaji terlebih dahulu telah merujuk kepada Jadual Penentu Saiz Sampel yang dikemukakan oleh Krejcie & Morgan (1970). Berdasarkan Jadual Penentu Saiz Sampel, populasi di semua sekolah sukan yang seramai 1331 orang telah digenapkan kepada 1300 orang. Dengan ini, bilangan responden yang dipilih ialah seramai 297 orang, ataupun secara puratanya 15 orang responden di setiap lokasi kajian.

Sehubungan itu, pengkaji menetapkan saiz sampel seramai 30 orang di setiap sekolah sukan memandangkan saiz sampel yang dipilih ini telah melebihi bilangan responden yang ditetapkan dalam Jadual Penentu Saiz Sampel dan pada masa yang sama menepati pandangan Mohd. Majid Konting (2000) yang mengatakan saiz sampel ini dapat memenuhi kebiasaan taburan normal dan mengurangkan ralat persampelan. Input dalam kerangka kajian ini terdiri daripada lapan ciri sejagat SB yang dikenal pasti oleh pengkaji hasil daripada tinjauan bahan literatur dan analisis terhadap ciri-ciri SB yang dikemukakan oleh lima orang pengkaji terdahulu, iaitu Peter Mortimore (1995), Stoll & Fink (1996), Abd. Karim Mohd. Nor (1998), Teddlie & Reynolds (2000) dan Muhammad Faizal A. Ghani (2008).

Lapan ciri item adalah (a) kepimpinan pengetua sekolah sukan, (b) proses PdP sekolah sukan, (c) budaya dan persekitaran sekolah sukan, (d) pengharapan yang tinggi sekolah sukan, (e) hak pelajar sekolah sukan, (f) pemantauan dan penilaian sekolah sukan secara berterusan, dan (h) permuafakatan antara sekolah sukan dan ibu bapa serta (i) sekolah sukan sebagai organisasi pembelajaran. Faktor proses pula melibatkan proses-proses membentuk sekolah sukan secara berkesan yang merangkumi kepimpinan pengetua, membentuk pengajaran berkesan dan fokus pembelajaran, pembentukan budaya sekolah yang kondusif, harapan guru terhadap pencapaian pelajar, kebijakan pelajar diberi keutamaan, kekerapan membuat pemantauan dan penilaian, peranan ibu bapa dan pembelajaran sepanjang hayat. Input dan proses yang dikenal pasti ini seterusnya akan mengeluarkan output yang dihasratkan, iaitu sekolah sukan berkesan.

Faktor proses pula melibatkan proses-proses membentuk sekolah sukan secara berkesan yang merangkumi kepimpinan di sekolah, membentuk pengajaran berkesan dan fokus pembelajaran, pembentukan budaya sekolah yang kondusif, harapan guru terhadap pencapaian pelajar, kebijakan

pelajar diberi keutamaan, kekerapan membuat pemantauan dan penilaian, peranan ibu bapa dan pembelajaran sepanjang hayat. Dalam proses pemilihan peserta kajian, pengkaji telah berpegang pada etika kajian yang harus dipatuhi oleh setiap pengkaji semasa menjalankan kajian supaya dapat memperoleh data dan maklumat yang mempunyai kesahan dan kebolehpercayaan yang tinggi, yakni kesanggupan dan kesudian peserta untuk melibatkan diri dalam kajian (Fraenkel dan Wallen, 2006; Gay dan Airasian, 2003; Patton, 2002). Prinsip kerelaan hati peserta kajian diambil kira adalah bertepatan dengan pandangan Frankel dan Wallen (2006), yang menyatakan kesanggupan peserta merupakan syarat utama dalam pemilihan peserta kajian.

Instrumen Kajian

Instrumen kajian yang digunakan dalam kajian ini diadaptasi daripada instrumen kajian yang digunakan oleh Prof. Madya Dr. Muhammad Faizal A. Ghani (2008), dalam kajian beliau yang membentuk model sekolah berkesan dalam konteks tempatan dengan menggunakan Kajian Delphi. Kajian ini dipilih kerana tahap kesahan dan kebolehpercayaan yang tinggi disebabkan pengkaji asal menggunakan pandangan pakar dalam bidang kepimpinan sekolah. Selain itu, item-item dalam instrumen soal selidik yang telah diubahsuai dan dibentuk telah diberikan kepada 10 orang pakar dari bidang Matematik, bidang bahasa, bidang pengurusan, bidang statistik dan analisis, bidang pengurusan sukan dan jasmani dan bidang sains kognitif dan dua orang pemimpin sekolah sukan yang berpengalaman dalam pengurusan sekolah dan pengurusan pelajar di sekolah sukan untuk disemak bagi menjamin kesahan dan kebolehpercayaan instrumen yang digunakan dalam kajian. Item-item soal selidik telah dikategorikan kepada empat bahagian utama, iaitu (a) Profil sekolah sukan, (b) Profil Guru, (c) Amalan sekolah sukan berkesan, dan (d) Faktor Halangan Melaksanakan atas sekolah berkesan di sekolah sukan

Prosedur Pengumpulan Data

Proses ini melibatkan tiga peringkat, iaitu peringkat pertama yang melibatkan tinjauan bahan literatur, peringkat kedua berkaitan kebenaran untuk menjalankan kajian daripada pihak-pihak yang berkenaan dan peringkat ketiga pula melibatkan pengurusan soal selidik untuk kajian tinjauan di lokasi kajian.

Sebelum kajian dimulakan, pengkaji mengumpul data dan maklumat berdasarkan pembacaan dan tinjauan terhadap bahan-bahan kajian yang lepas untuk menentukan bidang yang hendak difokuskan dalam kajian yang dijalankan (Neuman, 2003). Selain mendapatkan bahan-bahan rujukan daripada bahan-bahan cetakan dan bahan-bahan elektronik, pengkaji turut menjalankan beberapa sesi perbincangan dengan penyelia yang dilantik untuk mendapatkan input-input tentang bidang yang hendak dikaji, iaitu sekolah berkesan, faktor-faktor halangan melaksanakan atas sekolah berkesan dalam konteks sekolah berkesan, keberkesanannya kepimpinan transformasional serta peramal-peramal kepimpinan transformasional di sekolah sukan di Malaysia. Segala hasil tinjauan bahan-bahan literatur telah digunakan sebagai panduan dalam menentukan metodologi kajian dan digunakan untuk membina item-item instrumen soal selidik.

Selepas menetapkan bidang kajian yang ingin dikaji dan mengumpul data dan maklumat dalam proses tinjauan bahan-bahan literatur, pengkaji meneruskan proses kajian dengan memohon kebenaran daripada individu-individu atau organisasi-organisasi yang berkenaan. Pengkaji terlebih dahulu memohon dan mendapat kelulusan dari pihak KPM iaitu dari Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Dasar Pendidikan dan Bahagian Sukan, Seni, dan Kokurikulum, KPM, BSSK telah dimohon supaya kajian dapat dilaksanakan di SS yang merangkumi Sekolah-Sekolah Malaysia (SSM) dan Sekolah Sukan Negeri (SSN) di Semenanjung Malaysia. Antara beberapa perkara penting yang berkaitan dengan kajian turut disertakan dalam permohonan yang dikemukakan kepada bahagian-bahagian dalam KPM termasuklah tajuk kajian yang telah mendapat kelulusan Fakulti Pendidikan, Universiti Malaya, objektif, kepentingan kajian kepada bidang pendidikan dan penyelidikan di Malaysia, lokasi dan sampel kajian

yang terlibat, instrumen kajian dan cadangan yang memberikan gambaran dan rangka kerja pelaksanaan kajian di lokasi-lokasi kajian yang ditetapkan dalam mencapai objektif kajian.

Sebelum kajian sebenar dijalankan di semua sekolah sukan di Malaysia, pengkaji terlebih dahulu telah membuat penyemakan dan pengesahan instrumen kajian yang dibina hasil daripada dapatan tinjauan bahan literatur. Pengesahan telah dibuat bersama penyelia dan pakar dalam bidang bahasa supaya instrumen kajian yang dibina adalah berkaitan dengan matlamat utama kajian serta dalam bahasa yang tepat, jelas dan mudah difahami oleh responden.

Setelah soal selidik disediakan, pengkaji seterusnya mendapatkan kebenaran daripada pihak pentadbir Sekolah Sukan Malaysia dan Sekolah Sukan Negeri yang terpilih secara serahan surat rasmi secara peribadi oleh pengkaji. Dalam proses mendapatkan kebenaran, surat kebenaran menjalankan kajian yang diluluskan oleh pihak KPM telah dilampirkan bersama dengan harapan dapat meningkatkan kadar pulangan instrumen kajian yang disokong oleh pihak berkuasa.

Bagi keputusan pemilihan responden di lokasi kajian pula, pengkaji telah meletakkan keputusan pemilihan kepada pihak pengetua atau GPK bagi setiap sekolah sukan yang terpilih dengan melibatkan semua pentadbir tertinggi sekolah, Ketua-ketua Bidang, ketua-ketua panitia, Kaunselor dan guru-guru berkhidmat di sekolah sukan berkenaan untuk menjawab soal selidik tersebut. Pada masa yang sama, pengkaji turut menerangkan kriteria-kriteria kelayakan bagi peserta kajian supaya responden yang dipilih dapat memberikan maklum balas yang dikehendaki oleh pengkaji.

Dengan kerjasama daripada pihak pentadbir sekolah, pengkaji berpeluang mentadbir sendiri borang-borang soal selidik yang diedarkan kepada responden terpilih dalam perjumpaan yang diadakan oleh pihak sekolah. Dengan ini, pengkaji telah menerangkan tujuan pelaksanaan dan langkah-langkah yang perlu dipatuhi dalam menjawab soal selidik yang diberikan supaya responden dapat memberikan maklum balas yang tepat dan tanpa dipengaruhi oleh persepsi kendiri ataupun individu lain. Responden juga dimaklumkan bahawa segala maklum balas yang tertulis pada borang soal selidik adalah sulit dan wajib dirahsiakan serta bertujuan untuk penyelidikan semata. Dengan ini, surat rasmi yang menerangkan tujuan kajian dilaksanakan telah dilampirkan di setiap naskhah borang soal selidik. Responden turut diberikan tempoh selama enam puluh minit untuk menjawab kesemua item.

Selepas semua data yang dikutip melalui kaedah kuantitatif telah dianalisis dan dibincangkan bagi menjawab semua persoalan kajian yang telah dinyatakan, laporan yang lengkap dan dipersetujui oleh penyelia dilengkapkan dan dibukukan untuk dihantar kepada pihak-pihak yang telah ditetapkan. Dengan prosedur kutipan data dan pemprosesan data yang jelas, teliti dan terperinci, diharapkan kajian yang bertujuan untuk membantu meningkatkan keberkesanan sekolah sukan di Malaysia ini dapat digunakan sebagai rujukan dan panduan dalam pentadbiran dan pengurusan sekolah sukan di Malaysia.

Analisis Data

Kaedah statistik deskriptif digunakan dalam kajian ini untuk mendapatkan peratusan, taburan kekerapan, min dan sisihan piawai berdasarkan jawapan yang dikemukakan oleh peserta kajian dalam instrumen soal selidik. Menurut Mohd Majid Konting (2000), statistik deskriptif digunakan untuk menghuraikan ciri-ciri pemboleh ubah dan juga subjek kajian. Pada pandangan Johnson & Christensen (2000) pula, statistik deskriptif ataupun statistik perihal ini digunakan bertujuan untuk menerangkan, meringkaskan dan statistik ini membawa makna kepada sesuatu set data.

Dengan ini, “*Statiscal Package for the Social Sciences*” (SPSS) yang bebas daripada ralat dan dapat menghasilkan pengiraan yang tepat (Mohd Majid Konting, 2000), telah digunakan untuk mendapatkan data-data dalam bentuk taburan kekerapan, peratusan, min dan sisihan piawai. Kajian ini menggunakan

analisis deskriptif bagi menghuraikan data yang berkaitan dengan demografi kajian secara menyeluruh berdasarkan skor-skor peratusan dan kekerapan. Data demografi yang dimaksudkan merangkumi profil sekolah iaitu kawasan sekolah serta profil responden.

Di samping itu, analisis statistik deskriptif digunakan untuk menjawab persoalan kajian yang pertama, iaitu tahap keberkesanan di Sekolah Sukan Malaysia. Hakikatnya, responden perlu menanda tahap setuju mereka terhadap item yang terdapat pada instrumen kajian menggunakan skala likert Lima Poin. Amalan Sekolah Sukan Berkesan dikenal pasti berdasarkan skor peratusan seperti yang telah dijalankan dalam kajian Muhd. Faizal (2008). Tahap keberkesanan dibahagikan kepada tiga tahap, iaitu tahap baik dan memuaskan, tahap sederhana memuaskan dan kurang memuaskan.

Dengan ini, nilai peratusan yang menyatakan tahap persetujuan skala 4 (Selalu) dan skala 5 (Sangat Selalu) adalah tinggi, iaitu dalam julat peratusan 50 hingga 100, Asas Sekolah Berkesan dipraktikkan di Sekolah Sukan adalah baik dan memuaskan. Seterusnya, peratusan responden menyatakan tahap setuju skala 3 (Kadang-kadang) tinggi, iaitu dalam julat peratusan 50 hingga 100, Asas Sekolah Berkesan yang dipraktikkan berada pada tahap sederhana memuaskan. Selanjutnya, nilai peratusan responden menyatakan tahap persetujuan pada skala 1 (Tidak Ada Langsung) dan skala 2 (Jarang-jarang) tinggi, iaitu dalam julat peratusan 50 hingga 100, Asas Sekolah Berkesan dipraktikkan di Sekolah Sukan adalah kurang memuaskan. Selain itu, analisis cabaran untuk mencapai tahap keberkesanan Sekolah Sukan Malaysia juga dijalankan dengan analisis deskriptif untuk mengenal pasti faktor-faktor halangan dalam melaksanakan asas sekolah berkesan di sekolah sukan.

DAPATAN KAJIAN

Keberkesanan Sekolah Sukan

Jadual 1 menunjukkan skor min keberkesanan sekolah sukan di bandar dan luar bandar dan juga perbezaan keberkesanan sekolah sukan di bandar dan luar bandar dari aspek kepimpinan transformasional. Interpretasi tahap signifikan pula dibuat dengan merujuk kepada pandangan Pallant (2011), $p>.05$ bermaksud tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara dua kumpulan, manakala $p<.05$ bermakna terdapat perbezaan yang signifikan antara dua kumpulan. Berdasarkan dimensi Kepimpinan Transformasional ($p=.009$, $p<.05$) telah menunjukkan terdapat perbezaan yang signifikan antara bandar dan luar bandar. Bagi skor min untuk dimensi Kepimpinan *Transformasional* pula, skor min untuk bandar ialah $M=3.98$, manakala skor min untuk luar bandar ialah $M=4.17$. Oleh itu, dapatkan ini telah menunjukkan bahawa kepimpinan *Transformasional* di sekolah sukan luar bandar berada pada keberkesanan yang lebih tinggi berbanding dengan di sekolah sukan bandar.

Jadual 1

Perbezaan Keberkesanan Sekolah Sukan dengan Lokasi Sekolah Sukan dari Aspek Kepimpinan Transformasional

Item-item	N	1	2	3	4	5	Skor Min
		%	%	%	%	%	
Mewujudkan visi dan misi Sekolah Sukan yang jelas.	600	1.0	0.8	15.0	46.2	37.0	4.17
Berkongsi visi dan misi dengan warga Sekolah Sukan.	600	1.2	1.5	18.2	44.5	34.7	4.10
Memiliki tahap keikhlasan bertugas yang tinggi dengan memperkenan kesungguhan bekerja.	600	0.3	1.2	10.7	48.5	39.3	4.25
Mewujudkan budaya yang mengembangkan profesionalisme staf.	600	0.2	1.3	14.0	54.3	30.2	4.13

Mencerap pengajaran guru secara formal dan tidak formal.	600	-	2.0	17.5	58.2	22.3	4.01
Mempunyai pengetahuan dan kemahiran untuk menilai guru.	600	0.7	2.7	14.7	54.3	27.7	4.06
Berbincang dengan guru hasil penilaian tersebut.	600	0.3	2.7	17.7	52.2	27.2	4.03
Menyediakan kemudahan dan kelengkapan agar proses PdP berjalan lancar.	600	0.5	3.0	18.0	53.8	24.7	3.99
Meningkatkan hubungan dengan pihak luar sekolah (seperti PIBG) bagi mendapatkan sokongan ke arah merealisasikan visi dan misi Sekolah Sukan.	600	0.3	2.5	16.5	45.0	35.7	4.13
Sentiasa memotivasi guru.	600	0.7	3.2	14.5	50.2	31.5	4.09
Mengenal pasti pengetahuan dan kemahiran yang diperlukan oleh staf.	600	0.3	3.3	19.8	52.8	23.7	3.96
Menjaga kebijakan guru.	600	1.2	3.2	15.2	53.8	26.7	4.02
Mengajar dalam tempoh masa tertentu selaku pemimpin instruksional di Sekolah Sukan.	600	1.3	4.8	22.5	48.0	23.3	3.87
Bertindak mempengerusikan setiap mesyuarat kurikulum Sekolah Sukan.	600	2.2	3.5	13.7	50.3	30.3	4.03
Mendapatkan bahan mentah untuk guru menyediakan ABM/BBM.	600	1.2	7.0	33.2	43.2	15.5	3.65
Peka terhadap menyediakan bahan keperluan ABM/BBM guru-guru bagi tujuan PdP.	600	0.3	4.2	25.3	50.7	19.5	3.85

Berdasarkan jadual 1 diatas, Terdapat 16 item berkaitan perbezaan tahap keberkesanan sekolah sukan dengan lokasi sekolah sukan dari aspek kepimpinan transformasional mengenai kepimpinan sekolah sukan. Mengenai skor min dan intepretasi tahap keberkesanan sekolah sukan di Malaysia, item mewujudkan budaya yang mengembangkan profesionalisme stafmenunjukkan skor min ($M=4.25$), menunjukkan skor min yang paling tinggi berbanding item-item lain yang digolongkan dalam topik kepimpinan sekolah sukan. Manakala item yang menunjukkan skor min yang paling rendah iaitu ($M=3.65$) ialah item mendapatkan bahan mentah untuk guru menyediakan ABM/BBM. Manakala skor min item-item lain ialah, mewujudkan visi dan misi sekolah sukan yang jelas menunjukkan skor ($M=4.17$), memiliki tahap keikhlasan bertugas yang tinggi dengan mempamerkan kesungguhan bekerja ($M=4.10$), mencerap pengajaran guru secara formal dan tidak formal ($M=4.13$), mempunyai pengetahuan dan kemahiran untuk menilai guru ($M=4.01$), berbincang dengan guru hasil penilaian tersebut ($M=4.06$), menyediakan kemudahan dan kelengkapan agar proses PdP berjalan lancar ($M=4.03$), meningkatkan hubungan dengan pihak luar sekolah (seperti PIBG) bagi mendapatkan sokongan ke arah merealisasikan visi dan misi Sekolah Sukan ($M=3.99$), sentiasa memotivasi guru ($M=4.13$), mengenal pasti pengetahuan dan kemahiran yang diperlukan oleh staf ($M=4.09$), menjaga kebijakan guru ($M=3.96$), mengajar dalam tempoh masa tertentu selaku pemimpin instruksional di Sekolah Sukan ($M=4.02$), bertindak mempengerusikan setiap mesyuarat kurikulum Sekolah Sukan ($M=3.87$) dan peka terhadap menyediakan bahan keperluan ABM/BBM guru-guru bagi tujuan PdP. ($M=3.85$).

Jadual 2

Kepimpinan Transformasional

Item-item	N	1 %	2 %	3 %	4 %	5 %	Skor Min
Menggalakkan warga Sekolah Sukan ke arah budaya cemerlang seperti berfikiran kreatif, proaktif dan positif.	600	0.2	1.7	11.2	49.5	37.5	4.23
Mewujudkan hubungan mesra dengan warga Sekolah Sukan menerusi pelbagai aktiviti di dalam dan luar Sekolah Sukan.	600	-	2.2	15.5	47.0	35.3	4.16
Meningkatkan kemampuan Sekolah Sukan seiring dengan pelaksanaan perubahan.	600	-	1.5	18.2	50.3	30.0	4.09
Setiap pelantikan pengetua perlu mengambil kira peningkatan pengetahuan dan pengalaman (kekananan).	600	0.2	1.2	15.5	51.5	31.7	4.13
Mengamalkan konsep “Kepimpinan Melalui Teladan”.	600	-	1.5	15.2	47.3	36.0	4.18
Memiliki keterampilan diri yang menarik.	600	0.2	1.0	15.0	47.5	36.3	4.19
Tidak mengamalkan protokol yang keterlaluan.	600	0.8	6.5	20.2	49.7	22.8	3.87
Pemula (<i>initiator</i>) kepada amalan transformasi.	600	-	5.0	20.2	52.7	22.2	3.92
Memberikan staf peluang untuk menyuarakan pendapat.	600	0.2	4.2	17.0	48.5	30.2	4.04
Mengurangkan penekanan birokrasi untuk memudahkan pengurusan Sekolah Sukan.	600	0.5	3.3	22.0	49.3	24.8	3.95
Kepimpinan birokratik seperti bersikap tegas dengan warga Sekolah Sukan merupakan permulaan kepada kepimpinan transformasional.	600	0.7	4.5	24.3	50.5	20.0	3.85

Berdasarkan jadual di atas, terdapat 11 item soal selidik yang berkaitan kepimpinan transformasional. Analisis skor min menunjukkan item berkaitan menggalakkan warga sekolah sukan ke arah budaya cemerlang seperti berfikiran kreatif, proaktif dan positif menunjukkan skor min ($M=4.23$), ini merupakan skor min yang paling tinggi berbanding item-item lain yang digolongkan dalam topik tersebut. Manakala item yang menunjukkan skor min yang paling rendah iaitu ($M=3.85$) ialah item kepimpinan birokratik seperti bersikap tegas dengan warga Sekolah Sukan merupakan permulaan kepada kepimpinan transformasional. Manakala skor min item-item lain ialah, mewujudkan hubungan mesra dengan warga sekolah sukan menerusi pelbagai aktiviti di dalam dan luar Sekolah Sukan ($M=4.16$), meningkatkan kemampuan Sekolah Sukan seiring dengan pelaksanaan perubahan ($M=4.09$), setiap pelantikan pengetua perlu mengambil kira peningkatan pengetahuan dan pengalaman (kekananan) ($M=4.13$), mengamalkan konsep “Kepimpinan Melalui Teladan” ($M=4.18$), memiliki keterampilan diri yang menarik ($M=4.19$), tidak mengamalkan protokol yang keterlaluan

($M=3.87$), Pemula (initiator) kepada amalan transformasi ($M=3.92$), memberikan staf peluang untuk menyuarakan pendapat ($M=4.04$) dan mengurangkan penekanan birokrasi untuk memudahkan pengurusan Sekolah Sukan ($M=3.95$).

Jadual 3
Pengurusan Sumber Yang Cekap

Item-item	N	1 %	2 %	3 %	4 %	5 %	Skor Min
Mengagihkan sumber dengan adil agar semua pelajar dapat menikmatinya.	600	1.0	1.2	21.3	53.2	23.3	3.97
Bijak merancang dan mengagihkan peruntukan sumber.	600	0.2	2.5	18.8	54.7	23.8	4.00
Mewujudkan Jawatankuasa Kewangan Sekolah Sukan.	600	0.7	1.7	18.2	49.0	30.5	4.07
Memiliki ilmu menguruskan sumber Sekolah Sukan seperti menguruskan kewangan.	600	0.2	2.7	17.8	54.2	25.2	4.02
Bersikap terbuka terhadap pandangan warga Sekolah Sukan dari segi pengagihan sumber.	600	0.3	2.0	16.7	55.5	25.5	4.04
Sentiasa melaksanakan tugas dan tanggungjawab pengurusan sumber secara amanah.	600	0.7	1.0	17.3	50.8	30.2	4.09
Melayan staf berdasarkan tahap pencapaian dan tahap pemikiran mereka (kepimpinan situasi).	600	0.2	1.5	21.2	50.5	26.7	4.02
	600	1.5	3.2	18.0	58.0	19.3	3.91

Berdasarkan jadual di atas, terdapat 8 item soal selidik yang berkaitan pengurusan sumber yang cekap. Analisis skor min yang dijalankan berkaitan mewujudkan Jawatankuasa Kewangan Sekolah Sukan menunjukkan skor min yang paling tinggi iaitu ($M=4.07$) diikuti dengan Bersikap terbuka terhadap pandangan warga Sekolah Sukan dari segi pengagihan sumber ($M=4.04$), memiliki ilmu menguruskan sumber Sekolah Sukan seperti menguruskan kewangan ($M=4.02$), bijak merancang dan mengagihkan peruntukan sumber ($M=4.00$), mengagihkan sumber dengan adil agar semua pelajar dapat menikmatinya ($M=3.97$) dan yang terakhir ialah Melayan staf berdasarkan tahap pencapaian dan tahap pemikiran mereka (kepimpinan situasi) ($M=3.91$).

Jadual 4
Kepimpinan Guru Sekolah Sukan

Item-item	N	1 %	2 %	3 %	4 %	5 %	Skor Min
Program perkembangan staf membantu guru meningkatkan profesionalisme.	600	0.2	1.5	12.7	51.0	34.7	4.19
Guru membimbing rakan sejawat untuk berkongsi pengetahuan dan kemahiran.	600	-	2.0	13.2	49.3	35.5	4.18
Guru menguasai kandungan pengajaran.	600	-	0.5	10.5	57.2	31.8	4.20

Guru diberikan pengiktirafan yang adil berdasarkan pencapaian semasa.	600	0.2	2.3	15.2	50.8	31.5	4.11
Guru yakin bahawa kerjaya keguruan merupakan profesion yang mulia.	600	0.3	0.5	10.5	45.3	43.3	4.31
Guru membentuk sebuah pasukan yang mantap untuk menyumbang pengetahuan dan kemahiran kepada warga di dalam dan luar Sekolah Sukan.	600	0.2	1.0	12.3	50.7	35.8	4.21
Guru menjadi <i>role model</i> kepada rakan sejawat yang lain.	600	0.2	1.7	10.7	55.0	32.5	4.18
Guru mengenal pasti pengetahuan dan kemahiran yang diperlukan oleh guru di bawah tanggungjawabnya.	600	0.5	1.5	15.5	55.8	26.7	4.07
Kepemimpinan Sekolah Sukan berkeyakinan dengan kewibawaan guru melaksanakan tugas.	600	0.2	1.2	15.0	57.2	26.5	4.09
Guru melaksanakan amalan refleksi bagi tujuan penambahbaikan dalam PdP.	600	-	1.2	16.0	53.0	29.8	4.12
Guru menggunakan masa mengajar secara maksimumnya.	600	-	1.0	10.8	53.8	34.3	4.22
Guru mempunyai hubungan yang mesra dengan pelajar.	600	0.2	0.5	11.0	54.8	33.5	4.21
Guru merupakan pakar kepimpinan yang berupaya untuk mempengaruhi rakan sejawatnya, khususnya guru baharu dan guru bermasalah.	600	0.2	1.3	13.7	57.5	27.3	4.11
Guru berupaya untuk melaksanakan kajian berkaitan sesuatu permasalahan.	600	0.2	1.2	19.5	56.0	23.2	4.01

Berdasarkan jadual di atas berkaitan dengan proses Pdp sekolah sukan, terdapat 14 item berkaitan kepimpinan guru sekolah sukan. Skor min yang menunjukkan skor paling tinggi berbanding item-item lain ialah guru yakin bahawa kerjaya keguruan merupakan profesion yang mulia ($M=4.31$), manakala item yang menunjukkan skor min yang paling rendah iaitu ($M=4.01$) ialah item guru berupaya untuk melaksanakan kajian berkaitan sesuatu permasalahan. Manakala skor min item-item lain ialah, program perkembangan staf membantu guru meningkatkan profesionalisme ($M=4.19$), guru membimbing rakan sejawat untuk berkongsi pengetahuan dan kemahiran ($M=4.18$), guru menguasai kandungan pengajaran ($M=4.20$), guru diberikan pengiktirafan yang adil berdasarkan pencapaian semasa ($M=4.11$), guru membentuk sebuah pasukan yang mantap untuk menyumbang pengetahuan dan kemahiran kepada warga di dalam dan luar Sekolah Sukan ($M=4.21$), guru menjadi *role model* kepada rakan sejawat yang lain ($M=4.18$), guru mengenal pasti pengetahuan dan kemahiran yang diperlukan oleh guru di bawah tanggungjawabnya ($M=4.07$), kepemimpinan Sekolah Sukan berkeyakinan dengan kewibawaan guru melaksanakan tugas ($M=4.09$), guru melaksanakan amalan refleksi bagi tujuan penambahbaikan dalam PdP ($M=4.12$), guru menggunakan masa mengajar secara maksimum ($M=4.22$), guru mempunyai hubungan yang mesra dengan pelajar ($M=4.21$) dan guru merupakan pakar kepimpinan yang berupaya untuk mempengaruhi rakan sejawatnya, khususnya guru baharu dan guru bermasalah ($M=4.11$).

Jadual 5

Kurikulum

Item-item	N	1 %	2 %	3 %	4 %	5 %	Skor Min
Kaedah pengajaran guru menekankan tahap pengetahuan dan kemahiran pelajar.	600	0.8	1.3	11.0	57.3	29.5	4.13
Guru berusaha untuk meningkatkan pengetahuan dan kemahiran diri seiring dengan perubahan persekitaran.	600	0.2	1.0	11.5	54.2	33.2	4.19
Kepemimpinan Sekolah Sukan menilai pencapaian pengajaran guru berdasarkan penanda aras yang piawai.	600	0.2	1.5	16.0	58.2	24.2	4.05
Guru mempelbagaikan kaedah pengajaran untuk menarik minat pelajar.	600	0.2	1.7	11.0	56.7	30.5	4.16
Guru mempunyai data dan maklumat berkaitan tahap pencapaian pelajar.	600	0.2	0.8	10.0	56.5	32.5	4.20
Guru mengajar berdasarkan sukatan pelajaran Kementerian Pendidikan Malaysia.	600	-	0.5	9.8	45.2	44.5	4.34
Guru mengajar kandungan pengajaran berdasarkan kepakaran mereka.	600	0.5	0.5	10.2	54.5	34.3	4.22
Kebanyakan waktu PdP guru melibatkan murid secara aktif.	600	0.2	0.7	12.5	56.7	30.0	4.16
Sekolah Sukan menekankan kepentingan perkembangan profesionalisme staf.	600	0.2	1.3	11.3	56.5	30.7	4.16
Kepemimpinan Sekolah Sukan turut menempatkan guru berpengalaman untuk mengajar murid pada peringkat awal alam persekolahan.	600	0.3	1.8	15.2	57.0	25.7	4.06
Guru menghubungkaitkan pengajaran dengan amalan seharian murid.	600	0.7	1.5	9.7	56.2	32.0	4.17

Berdasarkan jadual 5 diatas terdapat 11 item berkaitan kurikulum. Skor min yang menunjukkan skor paling tinggi berbanding item-item lain ialah guru mengajar berdasarkan sukatan pelajaran Kementerian Pendidikan Malaysia ($M=4.31$), diikuti dengan item-item lain iaitu kaedah pengajaran guru menekankan tahap pengetahuan dan kemahiran pelajar ($M=4.13$), guru berusaha untuk meningkatkan pengetahuan dan kemahiran diri seiring dengan perubahan persekitaran ($M=4.19$), kepemimpinan Sekolah Sukan menilai pencapaian pengajaran guru berdasarkan penanda aras yang piawai ($M=4.05$), guru mempelbagaikan kaedah pengajaran untuk menarik minat pelajar ($M=4.16$), guru mempunyai data dan maklumat berkaitan tahap pencapaian pelajar ($M=4.20$), guru mengajar kandungan pengajaran berdasarkan kepakaran mereka ($M=4.22$), kebanyakan waktu PdP guru melibatkan murid secara aktif ($M=4.16$), sekolah Sukan menekankan kepentingan perkembangan

profesionalisme staf ($M=4.16$), kepemimpinan Sekolah Sukan turut menempatkan guru berpengalaman untuk mengajar murid pada peringkat awal alam persekolahan ($M=4.06$) dan guru menghubungkaitkan pengajaran dengan amalan sehari-hari murid $M=(4.07)$.

Jadual 6

Budaya dan Persekutaran Sekolah Sukan

Item-item	N	1 %	2 %	3 %	4 %	5 %	Skor Min
Warga Sekolah Sukan bekerja dalam satu pasukan ke arah pencapaian visi Sekolah Sukan.	600	0.2	1.3	10.8	50.0	37.7	4.24
Warga Sekolah Sukan memiliki akhlak yang mulia.	600	0.3	0.8	11.7	52.8	34.3	4.20
Kepemimpinan Sekolah Sukan menyokong usaha-usaha melahirkan warga Sekolah Sukan yang berakhlik mulia.	600	-	0.7	10.3	51.0	38.0	4.26
Pengetua saling mempercayai kemampuan guru.	600	0.2	1.7	11.3	51.2	35.7	4.21
Program perkembangan staf yang berterusan berupaya untuk memantapkan pembentukan budaya Sekolah Sukan.	600	-	2.0	11.8	55.2	31.0	4.15
Warga Sekolah Sukan mengumpul dan berkongsi pengalaman pembelajaran.	600	-	2.2	11.7	57.3	28.8	4.13
Penggubalan peraturan Sekolah Sukan berdasarkan kesesuaian semasa.	600	0.2	2.7	13.5	57.5	26.2	4.07
Warga Sekolah Sukan berasa mereka dihargai sebagai seorang insan.	600	0.5	3.0	14.3	52.8	29.3	4.08
Wujudnya peraturan yang jelas dan konsisten yang boleh diikuti dan dipatuhi oleh warga Sekolah Sukan.	600	0.2	2.5	14.5	54.5	28.3	4.08
Kepemimpinan Sekolah Sukan menerima dan mengamalkan cadangan dari dalam dan luar Sekolah Sukan.	600	0.3	2.0	13.8	58.0	25.8	4.07
Budaya Sekolah Sukan dibentuk oleh amalan peraturan yang berterusan.	600	0.5	1.3	13.0	56.3	28.8	4.12
Murid berkeyakinan dengan tindakan adil guru menjatuhkan hukuman ke atas mereka kerana mereka diberi peluang untuk membela diri.	600	0.3	1.7	14.7	53.3	30.0	4.11
Sekolah Sukan menyertai pelbagai pertandingan luar agar pihak luar berupaya untuk menilai tahap kemampuan Sekolah Sukan.	600	0.3	0.8	9.8	45.5	43.5	4.31

Berdasarkan jadual di atas, berkaitan budaya dan persekitaran sekolah sukan. Terdapat 13 item berkaitan dengan persekitaran yang teratur. Mengenai skor min item sekolah Sukan menyertai

pelbagai pertandingan luar agar pihak luar berupaya untuk menilai tahap kemampuan Sekolah Sukan menunjukkan skor min yang paling tinggi iaitu ($M=4.31$), berbanding item-item lain yang digolongkan dalam topik persekitaran teratur yang lain. Manakala item yang menunjukkan skor min yang paling rendah iaitu ($M=3.07$) ialah item penggubalan peraturan Sekolah Sukan berdasarkan kesesuaian semasa dan item kepemimpinan Sekolah Sukan menerima dan mengamalkan cadangan dari dalam dan luar Sekolah Sukan. Manakala skor min bagi item yang lain ialah, warga Sekolah Sukan bekerja dalam satu pasukan ke arah pencapaian visi Sekolah Sukan ($M=4.24$), warga Sekolah Sukan memiliki akhlak yang mulia ($M=4.20$), kepemimpinan Sekolah Sukan menyokong usaha-usaha melahirkan warga Sekolah Sukan yang berakhhlak mulia ($M=4.26$), pengetua saling mempercayai kemampuan guru ($M=4.21$), program perkembangan staf yang berterusan berupaya untuk memantapkan pembentukan budaya Sekolah Sukan ($M=4.15$), warga Sekolah Sukan mengumpul dan berkongsi pengalaman pembelajaran ($M=4.13$), warga Sekolah Sukan berasa mereka dihargai sebagai seorang insan dan wujudnya peraturan yang jelas dan konsisten yang boleh diikuti dan dipatuhi oleh warga Sekolah Sukan ($M=4.08$), Budaya Sekolah Sukan dibentuk oleh amalan peraturan yang berterusan ($M=4.12$) dan murid berkeyakinan dengan tindakan adil guru menjatuhkan hukuman ke atas mereka kerana mereka diberi peluang untuk membela diri ($M=4.11$).

Jadual 7
Kemudahan Fizikal

Item-item	N	1 %	2 %	3 %	4 %	5 %	Skor Min
Wujud kesedaran dalam kalangan warga Sekolah Sukan untuk memelihara aset dan kebersihan Sekolah Sukan.	600	1.3	1.3	17.5	54.0	25.8	4.02
Kepemimpinan Sekolah Sukan memantau tahap kemudahan Sekolah Sukan secara formal dan tidak formal.	600	0.5	1.3	15.8	55.2	27.2	4.07
Kepemimpinan Sekolah Sukan berusaha untuk mendapatkan sokongan dari pihak luar bagi meningkatkan bilangan dan kualiti kemudahan Sekolah Sukan.	600	0.5	2.5	13.5	57.5	26.0	4.06
Warga Sekolah Sukan berasa selesa berada di kawasan Sekolah Sukan kerana tahap kebersihan yang tinggi.	600	1.2	2.2	22.0	50.3	24.3	3.95
Sekolah Sukan mempunyai kemudahan dan kelengkapan yang mencukupi dan berfungsi seperti pusat sumber, padang sekolah, dewan utama, gelanggang, gymnasium dan kafeteria.	600	2.3	6.3	21.0	42.3	28.0	3.87
Sekolah Sukan memperuntukkan bajet yang lebih untuk perkembangan pencapaian pelajar berbanding peruntukan untuk keceriaan Sekolah Sukan.	600	2.2	4.3	23.2	47.0	23.3	3.85

Berdasarkan jadual diatas terdapat 6 item soal selidik berkaitan kemudahan fizikal. Skor min yang menunjukkan skor paling tinggi berbanding item-item lain ialah item kepemimpinan sekolah sukan

memantau tahap kemudahan sekolah sukan secara formal dan tidak formal ($M=4.07$), diikuti dengan item-item lain iaitu kepimpinan sekolah sukan berusaha untuk mendapatkan sokongan dari pihak luar bagi meningkatkan bilangan dan kualiti kemudahan sekolah sukan ($M=4.06$), wujud kesedaran dalam kalangan warga sekolah sukan untuk memelihara aset dan kebersihan sekolah sukan ($M=4.02$), warga sekolah sukan berasa selesa berada di kawasan sekolah sukan kerana tahap kebersihan yang tinggi ($M=3.95$), sekolah sukan mempunyai kemudahan dan kelengkapan yang mencukupi dan berfungsi seperti pusat sumber, padang sekolah, dewan utama, gelanggang, gymnasium dan kafeteria ($M=3.87$) dan sekolah sukan memperuntukkan bajet yang lebih untuk perkembangan pencapaian pelajar berbanding peruntukan untuk keceriaan ($M=3.85$).

Jadual 8

Persekitaran yang Kaya dengan Data dan Maklumat

Item-item	N	1	2	3	4	5	Skor Min
		%	%	%	%	%	
Terdapat jawatankuasa khas yang menguruskan data dan maklumat Sekolah Sukan.	600	0.5	1.5	17.7	50.3	30.3	4.08
Data dan maklumat Sekolah Sukan disimpan menggunakan teknologi yang sesuai dan relevan dengan Sekolah Sukan.	600	0.5	2.0	18.3	51.0	28.2	4.04
Data dan maklumat Sekolah Sukan sentiasa dikemas kini dan mudah diakses oleh warga Sekolah Sukan yang memerlukan.	600	0.3	1.8	21.2	51.2	25.5	4.00
Sekolah Sukan berusaha untuk mengumpulkan data dan maklumat seperti pengurusan Sekolah Sukan, pengurusan akademik, pengurusan kokurikulum dan pengurusan hal ehwal pelajar.	600	0.2	1.3	15.7	55.3	27.5	4.09
Data dan maklumat Sekolah Sukan yang disimpan digunakan sebagai asas dan rujukan untuk Sekolah Sukan merancang dan membuat keputusan.	600	0.3	2.0	17.2	55.0	25.5	4.03

Berdasarkan jadual 8 berkaitan persekitaran yang kaya dengan data dan maklumat diatas b, terdapat 5 item soalselidik yang dikhususkan.. Skor min yang menunjukkan skor paling tinggi berbanding item-item lain ialah sekolah sukan berusaha untuk mengumpulkan data dan maklumat seperti pengurusan sekolah sukan, pengurusan akademik, pengurusan kokurikulum dan pengurusan hal ehwal pelajar ($M=4.09$), manakala item yang menunjukkan skor min yang paling rendah iaitu ($M=4.00$) ialah item data dan maklumat sekolah sukan sentiasa dikemas kini dan mudah diakses oleh warga sekolah sukan yang memerlukan. Manakala skor min item-item lain ialah terdapat jawatankuasa khas yang menguruskan data dan maklumat Sekolah Sukan ($M=4.08$), data dan maklumat Sekolah Sukan disimpan menggunakan teknologi yang sesuai dan relevan dengan Sekolah Sukan ($M=4.04$) dan data dan maklumat Sekolah Sukan yang disimpan digunakan sebagai asas dan rujukan untuk Sekolah Sukan merancang dan membuat keputusan ($M=4.03$).

Jadual 9

Item-item	N	1 %	2 %	3 %	4 %	5 %	Skor Min
Guru mengenal pasti kekuatan dan kelemahan pelajar.	600	0.5	1.2	11.3	55.8	31.2	4.16
Kepemimpinan Sekolah Sukan mengingatkan guru agar melayani pelajar sebagai insan yang mempunyai perasaan. <i>(Sambungan)</i>	600	-	1.0	10.5	53.7	34.8	4.22
Guru memperuntukkan masa tambahan untuk membimbing pelajar.	600	1.0	1.7	14.2	48.8	34.3	4.14
Sekolah Sukan memiliki data dan maklumat berkaitan latar belakang pelajar.	600	0.2	1.0	10.7	58.8	29.3	4.16
Warga Sekolah Sukan meyakini bahawa pertolongan Tuhan turut mempengaruhi urusan perancangan Sekolah Sukan.	600	0.2	1.0	10.5	48.5	39.8	4.27
Sekolah Sukan mengharapkan kehadiran ibu bapa dan penjaga.	600	0.3	1.5	10.0	50.0	38.2	4.24

Berdasarkan jadual di atas yang berkaitan dengan pengharapan yang tinggi sekolah sukan, terdapat 6 item soal selidik yang difokuskan dengan amalan pengharapan secara menyeluruh. Skor min yang menunjukkan skor paling tinggi berbanding item-item lain ialah item warga Sekolah Sukan meyakini bahawa pertolongan tuhan turut mempengaruhi urusan perancangan Sekolah Sukan ($M=4.27$), diikuti dengan item-item lain iaitu Sekolah Sukan mengharapkan kehadiran ibu bapa dan penjaga ($M=4.24$), kepemimpinan Sekolah Sukan mengingatkan guru agar melayani pelajar sebagai insan yang mempunyai perasaan ($M=4.22$), guru mengenal pasti kekuatan dan kelemahan pelajar dan sekolah sukan memiliki data dan maklumat berkaitan latar belakang pelajar ($M=4.16$) serta guru memperuntukkan masa tambahan untuk membimbing pelajar ($M=4.14$).

Jadual 10

Hak Pelajar Sekolah Sukan

Item-item	N	1 %	2 %	3 %	4 %	5 %	Skor Min
Pihak Sekolah Sukan menyediakan program yang komprehensif dan menepati keperluan pelajar.	600	0.3	1.8	13.8	57.8	26.2	4.08
Pelajar-pelajar diberi peluang untuk menyertai segala pertandingan atau kejohanan yang dianjurkan oleh agensi-agensi luar.	600	0.3	1.0	9.3	54.0	35.3	4.23
Minat dan bakat pelajar diambil kira semasa membuat pemilihan	600	0.3	0.3	11.2	49.8	38.3	4.26

atlet dalam bidang-bidang tertentu.							
Pelajar diberi hak untuk memilih bidang sukan dan komponen kokurikulum yang diminati.	600	0.3	1.0	16.2	49.8	32.7	4.14
Pelajar diberi peluang yang sama rata untuk memegang jawatan-jawatan di Sekolah Sukan.	600	0.3	0.8	12.3	52.3	34.2	4.19
Pelajar berpeluang mendapatkan khidmat nasihat sama ada dari aspek akademik dan hal peribadi daripada guru-guru Sekolah Sukan.	600	0.2	1.0	10.8	54.0	34.0	4.21
Sasaran pencapaian pelajar telah dimaklumkan kepada pelajar pada awal persekolahan.	600	0.3	0.7	12.7	55.5	30.8	4.16
Sekolah Sukan menyediakan sumber yang mencukupi untuk memenuhi keperluan pelajar.	600	0.8	4.7	15.8	52.2	26.5	3.99

Berdasarkan jadual 10 berkaitan hak pelajar sekolah sukan di atas, terdapat 8 item soalselidik yang dikhuisuskan. Skor min yang menunjukkan skor paling tinggi berbanding item-item lain ialah Minat dan bakat pelajar diambil kira semasa membuat pemilihan atlet dalam bidang-bidang tertentu ($M=4.26$), manakala item yang menunjukkan skor min yang paling rendah iaitu ($M=3.99$) ialah item Sekolah Sukan menyediakan sumber yang mencukupi untuk memenuhi keperluan pelajar. Manakala skor min item-item lain ialah pihak Sekolah Sukan menyediakan program yang komprehensif dan menepati keperluan pelajar ($M=4.08$), pelajar-pelajar diberi peluang untuk menyertai segala pertandingan atau kejohanan yang dianjurkan oleh agensi-agensi luar ($M=4.23$), Pelajar diberi hak untuk memilih bidang sukan dan komponen kokurikulum yang diminati ($M=4.14$), pelajar diberi peluang yang sama rata untuk memegang jawatan-jawatan di Sekolah Sukan ($M=4.19$), pelajar berpeluang mendapatkan khidmat nasihat sama ada dari aspek akademik dan hal peribadi daripada guru-guru Sekolah Sukan ($M=4.21$) dan sasaran pencapaian pelajar telah dimaklumkan kepada pelajar pada awal persekolahan ($M=4.16$).

Jadual 11
Penilaian ke atas Pencapaian Pelajar Sekolah Sukan

Item-item	N	1	2	3	4	5	Skor Min
		%	%	%	%	%	
Guru menggunakan data dan maklumat pencapaian akademik pelajar untuk melaksanakan penambahbaikan, khususnya terhadap PdP.	600	0.7	1.7	10.8	58.3	28.5	4.12
Guru melaksanakan pelbagai kaedah pentaksiran untuk menilai pencapaian pelajar.	600	-	1.0	11.0	60.5	27.5	4.15
Guru memaklumkan kemajuan diri pelajar kepada pelajar sendiri dan ibu bapa mereka.	600	0.2	0.5	13.5	58.5	27.3	4.12

Guru menilai pelajar secara menyeluruh dari aspek kognitif, psikomotor dan sikap.	600	0.3	0.8	10.3	56.5	32.0	4.19
Penilaian SEGAK, psikometrik dan peperiksaan dilaksanakan secara berterusan.	600	-	0.5	8.7	48.7	42.2	4.33

Berdasarkan jadual diatas yang berkaitan dengan pemantauan dan penilaian sekolah sukan secara berterusan, terdapat 5 item soal selidik yang difokuskan dengan penilaian keatas pencapaian pelajar sekolah sukan. Skor min yang menunjukkan skor paling tinggi berbanding item-item lain ialah item Penilaian SEGAK, psikometrik dan peperiksaan dilaksanakan secara berterusan ($M=4.33$), diikuti dengan item-item lain iaitu guru menggunakan data dan maklumat pencapaian akademik pelajar untuk melaksanakan penambahbaikan, khususnya terhadap PdP. ($M=4.12$), guru melaksanakan pelbagai kaedah pentaksiran untuk menilai pencapaian pelajar ($M=4.15$), guru memaklumkan kemajuan diri pelajar kepada pelajar sendiri dan ibu bapa mereka ($M=4.12$) dan guru menilai pelajar secara menyeluruh dari aspek kognitif, psikomotor dan sikap ($M=4.19$).

Jadual 12

Penilaian ke atas Pencapaian Sekolah Sukan

Item-item	N	1 %	2 %	3 %	4 %	5 %	Skor Min
Staf bersikap terbuka terhadap segala pandangan.	600	0.7	2.5	16.0	54.3	26.5	4.04
Pemimpin Sekolah Sukan menjelaskan dasar aktiviti penilaian Sekolah Sukan.	600	0.2	1.3	14.7	56.0	27.8	4.10
Aktiviti penilaian dilaksanakan secara menyeluruh ke arah Sekolah Sukan berkesan.	600	0.2	1.3	15.2	56.2	27.2	4.09
Sekolah Sukan mempunyai instrumen penilaian yang piawai.	600	0.3	1.0	16.3	54.8	27.5	4.08
Staf dinilai oleh pemimpin Sekolah Sukan secara menyeluruh, adil dan saksama.	600	0.3	0.7	19.5	53.2	26.3	4.05
Pemimpin Sekolah Sukan melaksanakan kaedah penilaian yang pelbagai untuk mengumpulkan data dan maklumat pencapaian pelajar.	600	0.3	0.3	15.7	56.8	26.8	4.10
Pemimpin Sekolah Sukan menilai pencapaian guru secara menyeluruh.	600	0.3	1.0	15.2	57.7	25.8	4.08
Pelajar berpeluang menilai pengajaran guru.	600	1.8	5.5	23.5	46.0	23.2	3.83

Berdasarkan jadual 12 yang berkaitan penilaian keatas pencapaian sekolah sukan diatas , terdapat 8 item soalselidik yang dikhkususkan.Skor min yang menunjukkan skor paling tinggi berbanding item-item lain ialah pemimpin Sekolah Sukan menjelaskan dasar aktiviti penilaian Sekolah Sukan dan item pemimpin Sekolah Sukan melaksanakan kaedah penilaian yang pelbagai untuk mengumpulkan data dan maklumat pencapaian pelajar ($M=4.10$). Manakala item yang menunjukkan skor min yang paling rendah iaitu ($M=3.83$) ialah item pelajar berpeluang menilai pengajaran guru. Manakala skor min item-item lain ialah Staf bersikap terbuka terhadap segala pandangan ($M=4.04$), aktiviti penilaian dilaksanakan secara menyeluruh ke arah Sekolah Sukan berkesan ($M=4.09$), Sekolah Sukan

mempunyai instrumen penilaian yang piaui ($M=4.08$), Staf dinilai oleh pemimpin Sekolah Sukan secara menyeluruh, adil dan saksama ($M=4.05$) dan pemimpin Sekolah Sukan menilai pencapaian guru secara menyeluruh ($M=4.08$).

Jadual 13

Permuafakatan antara Sekolah Sukan dan Ibu Bapa

Item-item	N	1 %	2 %	3 %	4 %	5 %	Skor Min
Sekolah Sukan mengadakan pertemuan dengan ibu bapa untuk membincangkan pencapaian diri pelajar seperti kemajuan akademik dan disiplin.	600	0.3	1.8	14.3	54.5	29.0	4.10
Sekolah Sukan berusaha untuk memberikan perkhidmatan yang terbaik kepada pelajar agar ibu bapa mereka berpuas hati dan seterusnya memberikan kerjasama kepada Sekolah Sukan.	600	0.2	0.7	12.7	57.7	28.8	4.14
Sekolah Sukan prihatin dengan pandangan dan kritikan ibu bapa.	600	-	0.8	13.3	58.7	27.2	4.12
Sekolah Sukan lebih menggalakkan ibu bapa menyumbang dalam bentuk tenaga dan idea selain kewangan.	600	0.2	2.2	11.3	54.7	31.7	4.16
Staf menjalin hubungan yang baik dengan pelajar untuk menarik minat penglibatan ibu bapa dalam aktiviti Sekolah Sukan.	600	-	1.8	13.3	57.8	27.0	4.10
Sekolah Sukan menerangkan visi dan misi kepada ibu bapa.	600	-	2.0	14.0	51.2	32.8	4.15
Sekolah Sukan mengendalikan majlis formal untuk masyarakat bagi menggalakkan penglibatan ibu bapa. Pembentukan Jawatankuasa PIBG adalah dalam kalangan individu yang berpengaruh dan berkemampuan untuk melaksanakan aktiviti.	600	1.3	2.5	21.7	49.3	25.2	3.95
Sekolah Sukan mengedarkan berita bertulis kepada ibu bapa melalui pelbagai media.	600	0.5	2.3	17.2	51.0	29.0	4.06
		0.7	6.5	22.0	46.2	24.7	3.88

Berdasarkan jadual 13 diatas yang berkaitan dengan pemuaafakatan antara sekolah sukan dan ibu bapa, terdapat 9 item soal selidik yang difokuskan dengan hubungan ibu bapa. Skor min yang menunjukkan skor paling tinggi berbanding item-item lain ialah item Sekolah Sukan lebih menggalakkan ibu bapa menyumbang dalam bentuk tenaga dan idea selain kewangan ($M=4.16$), diikuti dengan item-item lain iaitu sekolah Sukan mengadakan pertemuan dengan ibu bapa untuk membincangkan pencapaian diri pelajar seperti kemajuan akademik dan disiplin ($M=4.10$), staf menjalin hubungan yang baik dengan pelajar untuk menarik minat penglibatan ibu bapa dalam aktiviti Sekolah Sukan ($M=4.10$), Sekolah Sukan berusaha untuk memberikan perkhidmatan yang terbaik kepada pelajar agar ibu bapa mereka

berpuas hati dan seterusnya memberikan kerjasama kepada Sekolah Sukan ($M=4.14$), Sekolah Sukan prihatin dengan pandangan dan kritikan ibu bapa ($M=4.12$), Sekolah Sukan menerangkan visi dan misi kepada ibu bapa ($M=4.15$), Sekolah Sukan mengendalikan majlis formal untuk masyarakat bagi menggalakkan penglibatan ibu bapa ($M=3.95$), pembentukan Jawatankuasa PIBG adalah dalam kalangan individu yang berpengaruh dan berkemampuan untuk melaksanakan aktiviti ($M=4.06$) dan Sekolah Sukan mengedarkan berita bertulis kepada ibu bapa melalui pelbagai media ($M=3.88$).

Jadual 14

Hubungan dengan Masyarakat

Item-item	N	1	2	3	4	5	Skor Min
		%	%	%	%	%	
Warga Sekolah Sukan dilatih untuk memberikan khidmat sosial kepada masyarakat setempat.	600	0.5	4.2	24.8	50.3	20.2	3.86
Sekolah Sukan berusaha untuk mendapatkan sumbangan daripada pihak luar seperti IPTA, wakil rakyat dan kementerian berkaitan.	600	0.2	2.8	21.7	51.2	24.2	3.96
Persatuan Bekas Pelajar membantu Sekolah Sukan untuk mencapai visi dan misi.	600	4.5	8.0	28.3	41.2	18.0	3.60
Pihak Sekolah Sukan membenarkan masyarakat menggunakan kemudahan Sekolah Sukan.	600	1.5	4.0	19.8	51.3	23.3	3.91

Berdasarkan jadual 14 yang berkaitan dengan hubungan dengan masyarakat, terdapat 4 item soal selidik yang difokuskan. Skor min yang menunjukkan skor paling tinggi berbanding item-item lain ialah item Sekolah Sukan berusaha untuk mendapatkan sumbangan daripada pihak luar seperti IPTA, wakil rakyat dan kementerian berkaitan ($M=3.96$), diikuti dengan item-item lain iaitu Pihak Sekolah Sukan membenarkan masyarakat menggunakan kemudahan Sekolah Sukan ($M=3.91$), Warga Sekolah Sukan dilatih untuk memberikan khidmat sosial kepada masyarakat setempat ($M=3.86$) dan item Persatuan Bekas Pelajar membantu Sekolah Sukan untuk mencapai visi dan misi ($M=3.60$).

Jadual 15

Sekolah Sukan sebagai Organisasi Pembelajaran

Item-item	N	1	2	3	4	5	Skor Min
		%	%	%	%	%	
Peranan pusat sumber dipergiatkan untuk menambah ilmu dan memperbaiki kemahiran staf.	600	1.2	5.3	20.7	50.7	22.2	3.87
Program perkembangan staf dirancang berdasarkan keperluan guru.	600	0.3	2.0	20.0	53.2	24.5	4.00
Masalah PdP dijadikan agenda utama dalam setiap mesyuarat dan dikongsi bersama.	600	0.7	2.7	15.5	57.0	24.2	4.01
Guru berkongsi ilmu dan pengalaman ketika menjalankan sesuatu aktiviti.	600	0.7	0.8	15.8	54.3	28.3	4.09
Warga Sekolah Sukan mengamalkan sikap ingin belajar.	600	0.3	2.0	14.5	57.0	26.2	4.07

Guru yang dikehendaki menghadiri mengadakan kursus dalaman.	600	0.3	1.3	14.0	50.2	34.2	4.17
Pengetua mengadakan dialog profesional dalam bidang ilmu dan kemahiran.	600	0.3	0.7	12.5	54.8	31.7	4.17
Pengetua menyokong guru melanjutkan pelajaran ke peringkat yang lebih tinggi.	600	0.2	1.5	14.8	48.2	35.3	4.17
Perbincangan profesional mengenai tugas harian guru sentiasa diadakan.	600	-	2.3	16.7	53.2	27.8	4.07
Sekolah Sukan menyediakan kemudahan melayari maklumat secara meluas dan berkesan.	600	0.2	3.0	22.7	46.7	27.5	3.98
Warga Sekolah Sukan mengamalkan setiap program dan dasar anjuran KPM/JPN/PPD dengan baik.	600	0.2	1.7	14.3	55.5	28.3	4.10
Bahan bacaan ilmiah yang pelbagai diletakkan di setiap bilik guru.	600	3.0	7.2	31.3	41.0	17.5	3.63
Budaya Komuniti Pembelajaran Profesional (PLC) diamalkan di Sekolah Sukan melalui pelbagai kaedah dan secara berterusan seperti melalui portal dan laman web.	600	0.5	2.3	21.3	52.8	23.0	3.96
Pihak Sekolah Sukan menyediakan jadual yang fleksibel untuk memberi peluang dan ruang kepada warga sekolah yang melanjutkan pelajaran ke peringkat yang lebih tinggi.	600	0.8	3.2	22.2	50.0	23.8	3.93

Berdasarkan jadual 15 diatas berkaitan sekolah sukan sebagai organisasi pembelajaran diatas , terdapat 14 item soalselidik yang dikhususkan.Terdapat tiga item Skor min yang menunjukkan skor paling tinggi berbanding item-item lain ialah item guru yang menghadiri kursus dikehendaki mengadakan kursus dalaman, Pengetua mengadakan dialog profesional dalam bidang ilmu dan kemahiran dan Pengetua menyokong guru melanjutkan pelajaran ke peringkat yang lebih tinggi ($M=4.17$), manakala item yang menunjukkan skor min yang paling rendah iaitu ($M=3.63$) ialah item bahan bacaan ilmiah yang pelbagai diletakkan di setiap bilik guru. Manakala skor min item-item lain ialah Peranan pusat sumber dipergiatkan untuk menambah ilmu dan memperbaiki kemahiran staf ($M=3.87$), program perkembangan staf dirancang berdasarkan keperluan guru ($M=4.00$), masalah PdP dijadikan agenda utama dalam setiap mesyuarat dan dikongsi bersama ($M=4.01$), guru berkongsi ilmu dan pengalaman ketika menjalankan sesuatu aktiviti ($M=4.09$), warga Sekolah Sukan mengamalkan sikap ingin belajar dan item perbincangan profesional mengenai tugas harian guru sentiasa diadakan ($M=4.07$), Sekolah Sukan menyediakan kemudahan melayari maklumat secara meluas dan berkesan ($M=3.98$), warga Sekolah Sukan mengamalkan setiap program dan dasar anjuran KPM/JPN/PPD dengan baik ($M=4.10$), budaya Komuniti Pembelajaran Profesional (PLC) diamalkan di Sekolah Sukan melalui pelbagai kaedah dan secara berterusan seperti melalui portal dan laman web ($M=3.96$) dan pihak Sekolah Sukan menyediakan jadual yang fleksibel untuk memberi peluang dan ruang kepada warga sekolah yang melanjutkan pelajaran ke peringkat yang lebih tinggi ($M=3.93$).

PERBINCANGAN

Secara keseluruhannya, dapatan kajian ini telah menunjukkan sekolah sukan di Malaysia telah mengamalkan asas sekolah pada tahap yang baik dan memuaskan. Ini bersesuaian dengan pendapat Shahril Marzuki, (1997) dalam kajiannya mengatakan bahawa sekolah berkesan adalah melibatkan semua aspek yang berkaitan dan bukan hanya tertumpu kepada sesuatu bidang sahaja sahaja. Setiap amalan profil pembentukan sekolah sukan berkesan dapat dibentuk dan dijadikan panduan kepada badan berkepentingan dalam melaksanakan usaha-usaha untuk meningkatkan tahap keberkesaan sekolah sukan di Malaysia.

Dapatan kajian menjelaskan bahawa secara keseluruhannya sekolah sukan beroperasi pada tahap keberkesaan yang baik dan memuaskan. Walau bagaimanapun, setiap amalan ini telah menunjukkan skor min yang berlainan. Dengan ini, pengkaji telah membentuk sebuah profil sekolah sukan berkesan berdasarkan konteks Malaysia dengan menyusun setiap asas sekolah berkesan berdasarkan skor min yang telah diperoleh. Dengan pembentukan profil ini, diharapkan agar dapatan dijadikan rujukan kepada pihak penggubal dasar seperti pihak KPM dalam usaha untuk membentuk modul yang bersesuaian dengan sekolah sukan dalam usaha meningkatkan tahap keberkesaan.

Hakikatnya, amalan-amalan yang berada pada kedudukan tinggi adalah perlakuan yang telah diamalkan pada tahap keberkesaan yang tinggi, malah amalan-amalan yang berada pada kedudukan bawah merupakan amalan yang wajar diberikan penekanan dan perlu ditingkatkan dalam usaha pembentukan sekolah sukan berkesan. Selain itu, cabaran-cabaran asas sekolah berkesan di sekolah sukan juga dianalisis dalam kajian ini. Hasil kajian telah menunjukkan beban tugas guru, masalah peruntukan kewangan yang lambat dan tidak mencukupi dan perubahan dasar yang mendadak telah menjadi penghalang utama dalam usaha sekolah sukan mencapai tahap keberkesaan. Justeru, pihak penggubal dasar sepatutnya mengambil tindakan yang wajar untuk mengkaji masalah beban tugas guru supaya guru-guru dapat menjalankan tugas dengan baik. Dalam proses penggubalan dasar, pihak penggubal dasar harus memberi perhatian terhadap konteks sekolah sukan supaya dasar-dasar yang digubal atau diperkenalkan sesuai dengan konteks sekolah sukan. Selain itu, jumlah agihan peruntukan kewangan dan masa pemberian peruntukan harus dikaji semula supaya barisan pentadbir sekolah sukan dapat merancang dan melaksanakan kerja-kerja penyelenggaraan kemudahan secara berkala di samping perlunya ada persekitaran pembelajaran kondusif di mana persekitaran yang dilengkapi pelbagai kemudahan yang diperlukan oleh pelajar-pelajar.

Selain itu, dapatan kajian ini membuktikan bahawa fokus kepada kepimpinan transformasional di sekolah sukan dikenal pasti sebagai gaya kepimpinan paling berkesan ke arah perubahan kepada sesebuah organisasi. Dapatan ini selari dengan dapatan yang dilakukan oeh Smith dan Tomlinson (1989) yang menyatakan pemimpin merupakan ikon utama dalam proses perkembangan sesuatu program yang dijalankan di sekolah (Nurul Jalilah, 2013). Seterusnya, menurut Al Ramaiah (1999), menyatakan bahawa kepimpinan pengetua memberikan impak besar terhadap inovasi dalam pendidikan. Kebergantungan sekolah terhadap pemimpin sekolah dalam memimpin anak buah akan menentukan berjaya atau tidak sekolah tersebut. Selain itu, dapatan kajian Findley dan Findley (1992) mendapati kejayaan dan keberkesaan sesebuah sekolah adalah saling berkaitan dengan ciri-ciri kepimpinan yang ditonjolkan oleh pemimpin di sekolah tersebut yang mendapati sekolah menengah yang berkesan mempunyai tiga ciri utama iaitu: (a) kepimpinan dan pengurusan sekolah yang berkesan, (b) wujudnya iklim hormat-menghormati di antara semua orang, (c) maklum balas serta layanan yang positif kepada pelajar. Sehubungan itu, usaha pertukaran pandangan dan lawatan penanda aras untuk barisan pemimpin sekolah sukan boleh dijadikan sebagai aktiviti wajib oleh pihak kementerian supaya barisan pemimpin dapat berkongsi pengetahuan dan masalah yang dihadapi dalam usaha memimpin dan mentadbir sekolah sukan. Melalui pertemuan profesional, pihak kementerian boleh memperoleh hasil perjumpaan barisan pemimpin serta merangka usaha-usaha penambahbaikan

dengan berpandukan hasil perbincangan barisan pemimpin supaya masalah yang dihadapi dapat diselesaikan dengan berkesan.

Selain itu, bagi analisis perkaitan faktor demografi dengan kepimpinan transformasional pula, pengalaman sebagai guru telah menunjukkan perkaitan terhadap kepimpinan transformasional di sekolah sukan. Dengan kata lain, pengalaman perkhidmatan telah memberi kesan secara langsung terhadap keberkesanan kepimpinan transformasional di sekolah sukan. Dapatkan ini selari dengan pandangan Rowan (1983), Sergiovanni (1987), Levine & Lezotte (1990) dan Mortimore (1995), yang bersetuju bahawa faktor keberkesanan sekolah berperanan dalam menentukan pencapaian pelajar khususnya bagi meningkatkan kemahiran yang pelbagai serta penguasaan ilmu pengetahuan yang tinggi. Justeru, dalam usaha pelantikan pemimpin dan barisan pentadbir sekolah sukan, pihak kementerian sepatutnya mengenal pasti gaya kepimpinan dan pengalaman perkhidmatan barisan pemimpin sebelum mereka dilantik sebagai pemimpin dan peneraju kecemerlangan sekolah sukan supaya barisan pemimpin dan pentadbir ini dapat melaksanakan tugas dan tanggungjawab dengan berkesan berpandukan ilmu pengetahuan, pengalaman dan kepimpinan yang ada pada diri mereka. Bagi pemimpin-pemimpin sekolah sukan yang telah dilantik, usaha-usaha peningkatan profesionalisme seperti kursus kepimpinan boleh diadakan dengan kerjasama seperti Institut Aminuddin Baki untuk mempertingkatkan pengetahuan, kemahiran kepimpinan seperti mengurus dan mentadbir sekolah sukan.

KESIMPULAN

Sebagai rumusannya pihak-pihak berkepentingan khasnya Kementerian Pendidikan Malaysia harus membuat perbincangan dan merangka langkah penyelesaian masalah agihan peruntukan untuk sekolah sukan seluruh Malaysia serta memantau dari semasa ke semasa untuk memastikan penyelenggaraan kemudahan dijalankan secara berkala dan kemudahan yang disediakan di sekolah sukan adalah sempurna dan mencukupi untuk pembangunan atlet pelajar. Selain itu, masalah beban tugas guru telah menjadi satu isu yang berlarutan sehingga kini. Dengan ini, punca-punca penambahan beban tugas guru harus dikaji dengan lebih terperinci dan langkah-langkah penyelesaian harus dirangka dan dilaksanakan secara berterusan supaya guru-guru dapat bekerja dalam keadaan yang tenang, selesa dan penuh kepuasan. Kepuasan kerja guru-guru ini membawa kepada peningkatan kualiti guru dalam melaksanakan tugas dan seterusnya membentuk sekolah sukan yang berkesan dalam melahirkan atlet-atlet negara yang cemerlang dalam bidang sukan bahkan juga bidang akademik dan pembangunan sahsiah pada masa akan datang.

RUJUKAN

- Abdul Karim Md. Noor. (1989). *Characteristics of effective rural secondary schools in Malaysia*. Thesis Ph.D. United States: University of Wisconsin-Madison. Diambil semula pada 16 Mac, 2015 daripada EPRD, KPM.
- Abdul Karim Md. Nor. (1998, Februari 12). *Memahami sekolah berkesan dalam persekitaran amalan budaya peribumi dan konteks tempatan*. Kertas kerja yang dibentangkan pada Seminar Sekolah Berkesan Negeri Perlis, Kangar, Perlis: Jabatan Pendidikan Negeri Perlis. Diambil semula pada 15 Januari, 2013 daripada Perpustakaan Zaaba, UM. Nombor panggilan LA1236PPN.
- Abdul Said. (2018, Jun 20). Konsep sekolah berkesan: Satu pandangan umum. *Utusan Borneo (Sabah)*.
- Charil Marzuki. (1997). *Kajian sekolah berkesan di Malaysia: Model lima faktor*. (Tesis Doktor Falsafah yang tidak diterbitkan). Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Firdaus, Zulfaizan dan Naqib (2018). Sekolah Sukan daif. *Kuala Lumpur: Berita Harian*.

- Harris, A. (2000). What works in school improvement? Lesson from the field and future directions. *Educational Research*, 42(1), 1-11.
- Harris, A. (2002). *School improvement: What's in it for schools?* London: Falmer Press.
- Harris, A. (2005). *Distributed Leadership*. Dalam Davies, B. (pnyt.). *The essentials of school leadership*. London: Paul Chapman Publishing.
- Harris, A. (2007). Distributed leadership: Conceptual confusion and empirical reticence. *International Journal of Leadership in Education*, 10 (3), 1-11.
- Harris, A., & Lambert, L. (2003). *Building leadership capacity for school improvement*. Buckingham: Open University Press.
- Hoy, W. K. & Miskel, C. G. (2007). *Educational administration: Theory, research, and practice* (8th ed.). London: McGraw-Hill.
- Kerjcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Kong Chung Bing & Mohd Izham. (2016). *Amalan kepimpinan transformasi dan hubungan dengan kepuasan kerja dalam kalangan pentadbir sekolah rendah di Sarawak*. Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Mohd Majid Konting. (2000). *Kaedah penyelidikan pendidikan* (Edisi ke 5). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Mortimore, P. (1991). Effectiveness school from a British perspective: Research and practice. Dalam J. Bliss & W. Firestone (Eds.), *Creating effectiveness school*. London: Prentice Hall.
- Mortimore, P. (1994). The positive effects of schooling. Dalam M. Rutter (Ed.), *Youth in the year 2000: Psycho-social issues and interventions*. Boston: Cambridge University Press.
- Mortimore, P. (1995, Julai 13-14). *Key characteristics of effective schools*. Kertas kerja yang dibentangkan dalam Seminar Sekolah Berkesan. Genting Highlands: Institut Aminuddin Baki.
- Mortimore, P. (1998). *The road to improvement: Reflections on school effectiveness*. Lisse: Swets and Zeitlinger.
- Mortimore, P., & MacBeath, J. (2003). School effectiveness and improvement: The story so far. Dalam M. Preedy, R. Glatter & C. Wisw (Eds.), *Strategic leadership and educational improvement*. London: The Open University.
- Mortimore, P., Sammons, P., Stoll, L., Lewis, D., & Ecob, R. (1988). *School matters: The junior years*. Somerset: Open Books.
- Mortimore, P., Sammons, P., Stoll, L., Lewis, D., & Ecob, R. (1989). The Effects of school membership on pupils' educational outcomes. *Research Papers in Education*, 3(1), 3-26.
- Mortimore, P. dan Sammons, P. (1987). New evidence on effective elementary school. *Educational Leadership*, 45(1), 4-8.
- Muhammad Faizal bin A. Ghani. (2008). *Pembentukan model keberkesaan dan penambahbaikan sekolah di Malaysia*. (Disertasi Doktor Falsafah yang tidak diterbitkan). Universiti Malaya, Kuala Lumpur.
- Siti Rozita Binti Sadikin. (2008). *Amalan pengurusan ciri-ciri sekolah berkesan di sekolah-sekolah berprestasi rendah daerah Kinta*. (Tesis Sarjana yang tidak diterbitkan). Universiti Malaya, Kuala Lumpur.
- Smith, D. J. & Tomlinson, S. (1989). *The school effect. A study of multi-racial comprehensives*. London: Policy Studies Institute.
- Stoll, A., & D. Fink. (1996). *Changing our schools*. Buckingham: Open University Press.
- Stoll, L., & Fink, D. (1996). *Linking schools effectiveness and school improvement*. Buckingham & Philadelphia: Open University Press.
- Stoll, L., & Myers, K. (1997). *No quick fixe: Perspective on school in difficulty*. London: Falmer Press.
- Teddlie, C. & Reynolds, D. (1999). *The international handbook of school effectiveness research*. New York: Teachers College Press.
- Teddlie, C. & Reynolds, D. (2000). *The international handbook of school effectiveness research*. London: Palmer Press.

Teddlie, C. & Stringfield, S. (1993). *Schools make a difference: Lessons learned from a 10 year study of school effects*. New York: Teachers College Press.